

Sygn. akt III KS 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **K.A.**

oskarżonej o czyn z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 12 maja 2021 r.

skargi obrońcy w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w E.

z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt VI Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w O. – VII Zamiejskowy Wydział Karny w M.

z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt VII K (...),

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżoną kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

K. A. została oskarżona o to, że w okresie od 7 sierpnia 2018 r. do 30 sierpnia 2019 roku w M., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonała przywłaszczenia mienia w postaci mebli wolnostojących oraz sprzętu AGD, znajdujących się na wyposażeniu mieszkania w M. przy ulicy (...), o wartości 13 850,00 zł, na szkodę N. B., tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2020 r. Sąd Rejonowy w O. VII Zamiejskowy Wydział Karny w M., w sprawie o sygn. akt VII K (...), powołując się na przepis art.

414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., uniewinnił oskarżoną K. A. od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Od ww. wyroku Sądu Rejonowego apelacje wnieśli prokurator oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, zaskarżając to orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonej.

Prokurator zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na mylnym i dowolnym uznaniu w oparciu o wybiórczą i błędną ocenę zgromadzonych dowodów, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na przyjęcie, że oskarżona K. A. popełniła zarzucany jej czyn na szkodę N. B., co skutkowało jej uniewinnieniem, podczas gdy wszechstronna, wnikliwa i przeprowadzona zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego analiza materiału dowodowego, prowadzi niezbicie do konstatacji, że oskarżona dopuściła się zarzucanego jej przestępstwa.

Przedstawiając powyższe, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu przez Sąd I Instancji, że K.A. w okresie od 7 sierpnia 2018 roku do 30 sierpnia 2019 roku w M. nie działała w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nie dokonała przywłaszczenia mienia w postaci mebli wolnostojących oraz sprzętu AGD, znajdującego się na wyposażeniu mieszkania w M. przy ulicy (...) o wartości 13.850,00 zł na szkodę N. B., mimo że prawidłowe ustalenia faktyczne winny wskazywać, iż oskarżona dopuściła się zarzucanych jej czynów aktem oskarżenia;
2. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez uznanie za wiarygodne zeznań świadków M.A., P.D. i wyjaśnień oskarżonej i nieuznaniu w pełni za wiarygodne zeznań oskarżycielki posiłkowej i świadka A. K., co miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku;
3. naruszenie art. 167 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. poprzez odczytanie zeznań świadka A. K. i zaniechanie jego osobistego przesłuchania, mimo że

świadek ten w niedługim czasie od dnia rozprawy zaplanowanej na dzień 19 czerwca 2020 r. miał wrócić do Polski;

4. naruszenie art. 41 § 1 k.p.k. poprzez niewyłączenie się sędziego prowadzącego sprawę przed Sądem I Instancji, mimo zaistnienia przesłanki braku jego bezstronności do przedmiotowej sprawy i osoby oskarżycielki posiłkowej.

Zarzucając powyższe, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł o *„uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, z tym, że innemu niż Sądowi Rejonowemu w O., VII Zamiejscowemu Wydziałowi Karnemu w M.”*, ewentualnie *„zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie oskarżonej za winną”*.

Sąd Okręgowy w E. wyrokiem z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt VI Ka (...), na skutek ww. apelacji, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Od ww. wyroku Sądu Okręgowego obrońca oskarżonej wniósł skargę w trybie art. 539a § 1 k.p.k., zaskarżając to orzeczenie w całości.

Skarżący obrońca zarzucił naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez jego błędne zastosowanie, choć brak było podstaw do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, albowiem Sąd Okręgowy samodzielnie mógł dokonać oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uzupełnionego na etapie odwoławczym i ostatecznie wydać wyrok co do meritum. Brak było bowiem podstaw do uznania, że Sąd I instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, albowiem istota niniejszego postępowania sprowadza się do ustalenia czyją własność stanowiły ruchomości ostatecznie zabrane ze sprzedanego lokalu mieszkalnego przez K. A., a z poczynionych ustaleń nie sposób wywieść, ażeby doszło do przeniesienia własności wszystkich ruchomości na rzecz N. B., co słusznie skonstatował Sąd Rejonowy.

Wskazując na powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania – może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Rozpoznanie skargi ogranicza się zatem do zbadania czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, albo czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Postępowanie zainicjowane skargą wniesioną w trybie art. 539a § 3 k.p.k. służy zatem kontroli podstaw uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania pod kątem analizy czy takie podstawy rzeczywiście zachodziły. Przedmiotem tego postępowania nie jest natomiast merytoryczne badanie prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień zarzucanych w apelacji, jak również zasadności uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy. Stanowisko to potwierdzone zostało w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – Izba Karna z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wprost wynika, że podstawą uchylenia orzeczenia Sądu I instancji była druga z przesłanek określonych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., a zatem związana z zawartością normatywną przepisu art. 454 § 1 k.p.k., w którym zdefiniowano tzw. reguły *ne peius*. Zadaniem Sądu *ad quem* było więc wykazanie, że gdyby nie doszło do zaistnienia stwierdzonego uchybienia (uchybień), to mogłoby zapaść orzeczenie o winie, ale jego wydanie – wobec obowiązującej zasady *ne peius* – nie było dopuszczalne w instancji odwoławczej. Wypełniając to zadanie Sąd Okręgowy w E. uzupełnił materiał dowodowy poprzez przesłuchanie świadka A. K. oraz dokonał wnikliwej i wszechstronnej weryfikacji oceny materiału dowodowego, która poczyniona została przez Sąd *meriti*. Porządkując motywy zaskarżonego wyroku należy zauważyć, że efektem tej kontroli było stwierdzenie wadliwej oceny zgromadzonych dowodów, która miała swoje przełożenie na poczynienie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym błędnych ustaleń faktycznych. Sąd odwoławczy diagnozując te uchybienia, dokonał własnej oceny zebranego materiału dowodowego, w szczególności depozycji

przesłuchanych w sprawie osób, dochodząc do przekonania, że uniewinnienie K. A. od popełnienia zarzucanego jej występku nie było zasadne, albowiem w ocenie Sądu *ad quem* istnieją podstawy do przypisania oskarżonej odpowiedzialności karnej, jednak reguła określona w art. 454 § 1 k.p.k. nie pozwalała na zmianę zaskarżonego apelacjami wyroku w kierunku skazania oskarżonej. W tej sytuacji oczywiście bezzasadnym jest zarzut obrazy art. 437 § 2 k.p.k., albowiem w uzasadnieniu orzeczenia Sądu odwoławczego wyraźnie została wskazana i wykazana podstawa wydania wyroku kasatoryjnego z dyspozycją przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Należy zauważyć, że treść uzasadnienia skargi w istocie sprowadzała się do krytyki dokonanej przez Sąd II instancji oceny dowodów i obrony stanowiska Sądu *meriti* w tym zakresie, które stanowiło podstawę uniewinnienia oskarżonej. W swoim wystąpieniu skarżący *de facto* żądał, aby Sąd Najwyższy w przedmiotowym postępowaniu skargowym dokonał oceny prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej. Zapatrywania te nie są jednak uprawnione, bowiem jak już wspomniano na wstępie, przeprowadzenie tego rodzaju kontroli – z uwagi na ograniczony charakter skargi ze względu na treść art. 539a § 3 k.p.k. – w niniejszym postępowaniu nie jest dopuszczalne. Sąd Najwyższy we wspomnianej wyżej uchwale z dnia 25 stycznia 2018 r. wyraził jasne stanowisko, że kontrola skargowa podstaw uchylenia wyroku związanych z uchybieniami określonymi w art. 438 k.p.k., nie może prowadzić do badania zasadności ich stwierdzenia przez sąd odwoławczy, a powinna ograniczyć się tylko do tego, czy z tego powodu dopuszczalne jest wydanie kasatoryjnego orzeczenia. W przeciwnym wypadku musiałaby ona obejmować także kontrolę rozpoznania sprawy co do istoty, a taki zakres kontroli skargowej pozostawałby w sprzeczności z wynikami wykładni językowej i systemowej przepisów o skardze. Zgłaszane zatem przez skarżącego obiekty, w których eksponuje on wadliwość wyprowadzonych przez Sąd odwoławczy konkluzji, oscylują wręcz na granicy dopuszczalności wniesionej skargi. Mieć bowiem na uwadze należy, że sposób redagowania skargi, która opiera się na iluzorycznych zarzutach i bezpośrednio godzi w ustawowo oznaczone granice jej rozpoznania (art. 536 w zw. z art. 539f k.p.k.), jest niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2021 r., V KS 33/20, LEX nr 3160402).

Reasumując, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w E. należycie wykazał podstawy do uchylenia zaskarżonego na niekorzyść K.A. wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. W sprawie nie stwierdzono też zaistnienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.